

РЕШЕНИЕ

№ 280

гр. Варна, 06.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, V СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Деспина Г. Георгиева
Членове: Златина Ив. Кавърджикова
Иванка Д. Дрингова

при участието на секретаря Марияна Ив. Иванова
като разгледа докладваното от Златина Ив. Кавърджикова Въззивно гражданско дело № 20223100502360 по описа за 2022 година
за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по **въззивна жалба вх. № 25980/07.11.2022 г.** от регистъра на ВОС, подадена от М. Л. Ж., срещу Решение № 260291/30.05.2022 г., постановено по гр. дело № 837/2020 г. по описа на ВРС, 43 състав, с което са отхвърлени предявените от М. Л. Ж., с ЕГН *****, изтърпяващ наказание „доживотен затвор без замяна“ в Затвора - Варна, против Министерство на правосъдието на Република България и Главна дирекция „Изпълнения на наказанията“, с адрес: бул. „Ген. Н. Столетов“ №21, обективно кумулативно съединени иски с правно основание чл. 71, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от Закона за защита от дискриминация /квалификацията съгласно Решение № 1002/21.01.2020 г. по адм. д. № 4191/2018 г., по описа на Върховен административен съд/, за установяване на дискриминационното му третиране, през периода от м.01.2007 г. до 23.04.2017 г., във връзка с въведената в затвора - Варна система за телефонни услуги „Контел“; за преустановяване на това дискриминационно третиране; за осъждане на ответниците да му заплатят сумата от 5000 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди от дискриминационното третиране - разликата в цената на заплатените от ищеца телефонни разговори за процесния период от м.01.2007 г. до 23.04.2017 г. и цената на телефонните разговори на мобилните оператори в страната за същия период, както и сумата от 20000 лева - обезщетение за неимуществени вреди от дискриминационното третиране в периода от м.01.2007 г. до 23.04.2017 г., изразяващи се в търпени дискомфорт, неудобства по-големи от обичайните,

унижение, чувство за безпомощност, дезориентация какво се случва с близките му, безпокойство, ведно с лихвата за забава, считано от датата на увреждане до изплащане на задължението.

Жалбоподателят изразява становище за неправилност на обжалваното решение. Съдът неправилно е приел, че за значителен период от време искът е погасен по давност. Изразява несъгласие и с извода на съда, че исковата претенция за установяване на дискриминационно поведение от затворническата администрация е неоснователна и недоказана. От събраните по делото доказателства счита, че се установява обратното. Излага, че следва да бъде третиран еднакво от държавата по отношение на достъпа му до телекомуникационни услуги, както са третирани осъдените лица изтърпяващи наказанията си в затворнически общежития от закрит/открит тип и гражданите, които не са лишени от свобода. Счита, че е налице неравностойно третиране спрямо него, с оглед личния му и обществен статус, като извода на съда, че не бил ангажирал безспорни доказателства в този смисъл е неправилен. От разпита на двамата свидетели сочи, че се установява по категоричен начин, както противоправното поведение на ответника през процесния период, така и преживяния от него емоционален дискомфорт и негативните емоции, изразяващи се в чувство на малоценност, онеправданост и др., доколкото спрямо него не е била предоставяна телекомуникационна услуга на същата цена, както на посочените по-горе групи лица. От свидетелските показания се установява още и пряка причинна връзка между нанесените му емоционални вреди и дискриминационно поведение от длъжностните лица, представляващи ответниците. Моли за отмяна на обжалваното решение и постановяване на друго, с което исковите претенции да бъдат уважени.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е постъпил отговор от насрещните страни-Министерството на правосъдието и ГДИН – Областна служба „Изпълнение на наказанията“ – Варна, чрез ст. юрк. С. С., в който моли жалбата да бъде оставена без уважение, а решението като правилно и законосъобразно да бъде потвърдено.

Постъпила е и **въззивна жалба с вх. № 266267/17.06.2022 г.** от регистъра на ВРС, подадена отново от М. Л. Ж., но този път чрез служебния защитник адв. Д. Г., срещу Решение № 260291/30.05.2022 г., постановено по гр. дело № 837/2020 г. по описа на ВРС, 43 състав.

В тази жалба М. Л. Ж. изразява становище за недопустимост, а в условията на евентуалност за неправилност и незаконосъобразност на обжалваното решение. Излага, че съдът се е произнесъл по непредявен иск, доколкото в подадената уточняваща молба не се съдържат обстоятелства, свързани с дискриминация и решението на ВРС като недопустимо следва да се обезсили, а делото да се върне на първата инстанция за произнасяне по същество на предявения иск. Излага още, че дали е налице или не дискриминация спрямо ищеца следва да се прецени, не сравнявайки неговото положение с това на други осъдени на лишаване от свобода лица, излежаващи присъдата си в Затвора в гр. Варна, а сравнявайки го с положението на лишени от свобода в другите затвори в страната. Моли в условията на евентуалност първоинстанционното решение да бъде отменено и да бъде постановено друго, с което претенциите му да бъдат уважени.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е постъпил отговор от насрещните страни-Министерството на правосъдието и ГДИН – Областна служба „Изпълнение на наказанията“ – Варна, чрез ст. юрк. С. С., в който моли и тази жалба да бъде оставена без уважение, а решението като правилно и законосъобразно да бъде оставено в сила.

ВОС съобрази следното:

В исковата си молба, няколкократно уточнявана, М. Л. Ж. ЕГН ***** е

предявил искове с правно осн. чл. 71, ал. 1 т. 1, т. 2 и т. 3 от ЗЗДискр. срещу Министерството на правосъдието на Република България и срещу Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“, за установяване нарушението разпоредбата на чл. 4 от ЗЗДискр. в периода от м.01.2007г. до

на предявяване на исковата молба- 23.04.2017г., във връзка с въведената в Затвора-Варна система за телефонни услуги „Контел“; за преустановяване на това дискриминационно третиране и за осъждане на всеки един от ответниците да му заплатят сумата от по 5000.00лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди от дискриминационното третиране, явяваща се разлика в цената на заплатените от ищеца телефонни разговори за процесния период и цената която би заплатил за проведени разговори към оператор извън системата „Контел“ за същия период, както и сумата от 20000.00лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди от дискриминационното третиране в периода, изразяващи се в търпени дискомфорт, неудобства по-големи от обичайните, унижение, чувство за безпомощност, дезориентация какво се случва с близките му, безпокойство, поради невъзможността да си позволи да води телефонни разговори по завишените цени на „Контел“, ведно с лихва за забава, считано от датата на увреждане до окончателното изплащане на задължението.

Излага, че от м.10.2006г. е в Затвора-Варна, като до 2010г. е бил в общите части, а след това и към момента изтърпява наказание „Доживотен затвор“. Към 2006г. имало в затвора телефони на „Мобика“, на „Глобул“ и на „Булфон“, които затворниците използвали с карта от 5.00лв. и могли да се чуват с близките си и разговарят с адвокатите си, но били премахнати и въведена телефонната система „Контел“. Макар, че „Контел“ била премахната към 2014г. и поставени телефони на „Мобика“, преди картите за 100 импулса били по 6-8лв., а сега по 14.80лв. Завишените цени и липсата на алтернативен доставчик, смята, че го поставя в изключително неравностойно положение спрямо останалите лишени от свобода лица, настанени в Затворнически общежития от отворен и затворен тип и неизтърпяващите такова наказание лица на територията на РБългария. Завишените цени в Затвора злепоставят лишените от свобода по признак лично положение, карайки ги да заплащат по-високи цени от стандартните, за поддържане на връзките от осъдения с близките му и адвокат по телефон. Създадената практика в Затвора-Варна е израз на дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр.

Сочи, че се чувства злепоставен и лишен от право на избор, противно на приетото със ЗИНЗС и ППЗИНЗС, което предизвиква у него тревога, безсъние, главоболие и унижение, налага се да посещава психиатъра в затвора.

Чрез особения си представител адв. Д.Г. е уточнил, че поддържа исковата си претенция срещу Министерството на правосъдието, понеже е сключил договор с доставчика на услуги на прекомерно високи цени, а срещу ГД „ИН“, че началникът на затвора е издал заповед за въвеждане на системата „Контел“ за организация и контрол при провеждане на телефонните разговори в местата за лишаване от свобода.

В писмен отговор Министерството на правосъдието и ГД „ИН“-София, чрез пълномощника си юк Св.С. намират исковите претенции, предявени срещу тях за неоснователни и недоказани. Молят се за отхвърлянето им. Предвид наложеното на М. Л. Ж. наказание и режимът при който е поставен в Затвора-Варна, може да се направи обоснован

извод, че няма надхвърляне на минималния предел на ограничения, които са пряк резултат от упражнената наказателна репресия за извършеното престъпление. Поставянето на едно лице в различно положение, в сравнение с други лица, когато не се дължи на някой от защитените признаци в чл. 4 от ЗЗДискр. , не е дискриминация и не ангажира отговорност.

Поддържат, че наличието на телефонни оператори се определя централно за всички затвори на територията на страната и тарифите се определят, съобразно ценовите предложения на изпълнителите, като в периода от 2006г. до 2015г. това е „БиВифон България“, а от 2016г. до момента-„БТК“ ЕАД.

Неоснователно ищецът твърди, че е дискриминиран по отношение на лишените от свобода, които през исковия период са били настанени в Затворническо общежитие-Варна и Разделна, за които сочи, че имали достъп до разговори на по-ниски цени на услугите, предвид заведената в Затвора-Варна система „Контел“. Тези лица са изтърпявали и изтърпяват наказание „лишаване от свобода“ при друг по-лек, смекчен режим и не са настанени в Зона със засилено наблюдение и охрана /ЗЗНО/, съответно Зона с повишена сигурност /ЗПС/, където лишените от свобода са в постоянно заключени помещения при заселен надзор и охрана и ползват телефон в установеното по график тяхно лично време, разбира се и при заявено желание от лишения от свобода. При преценката дали е налице дискриминация по отношение на ищеца, следва да се вземе неговото лично положение и възможностите, които имат лицата в сходно положение-изтърпяващи наказанието си при същия режим през исковия период-ЗЗНО/ЗПС в Затвора-Варна. Всички лишени от свобода в ЗЗНО в Затвора-Варна са поставени при равни условия по отношение на ползването на телефонни услуги.

Моли се за отхвърляне на така предявените искове и присъждане на юрисконсултско възнаграждение на осн. чл. 78, ал. 8 от ГПК.

За да се произнесе съдът има предвид следното от фактическа страна:

Няма спор, че в процесния период от м.01.2007г. до 23.04.2017г. М. Л. Ж. е изтърпявал наказание по силата на доживотна присъда “лишаване от свобода”. Това се установява и от справка с.д. № 9051/05.06.2017г. от гл.инспектор М.П., подписал същата като началник на Затвора в гр. Варна относно лишения от свобода М. Л. Ж.. Съгласно последната ищецът М. Л. Ж. е постъпил в Затвора-Варна на 12.10.2006г., като подсъдим по НОХД № 2244/2006г. на ВОС за престъпление по чл. 152, ал. 3 от НК. На 16.12.2008г. е получена за изпълнение присъда № 38/25.03.2008г. по НОХД № 2244/2006г. на ВОС в размер на 13 години лишаване от свобода при строг режим на изтърпяване за извършеното престъпление по чл. 152, ал. 3, т. 4, вр. А. 1, т. 2 от НК. На 30.03.2010г. е получена за изпълнение присъда № 62/13.05.2008г. по НОХД № 1873/2008г. на ВОС, с която е осъден на доживотен затвор без замяна при Специален режим на изтърпяване, за престъпление по чл. 116, ал. 1, т. 12, чл. 54 от НК. При групиране на двете наказания, съдът е определил “доживотен затвор” без замяна при Специален режим. С протокол № 5/05.10.2006г. на Комисията по чл. 73 от ЗИНЗС, режимът за изтърпяване е променен от Специален на Строг.

Според справка с.д. № 9270/07.06.2017г. от гл.инспектор М.П., подписал същата като началник на Затвора в гр. Варна, реалното начало на сисктемата “Контел” в Затвора-Варна е

поставено на 31.10.2007г., в Затворническо общежитие-Варна-от м.02.2014г., а в Затворническо общежитие-Разделна- на 09.04.2014г. В Затвора-Варна има 9 апарата. Цените на телефонните разговори се определят от договорите на ГД “ИН” с фирмата, която поддържа системата “Контел” в затворите в България.

Представен е Рамков договор за изграждане и експлоатация на трафикационна система “Контел” от 19.09.2006г., сключен между МП на Р България и “БиВифон България” ЕООД, както и Приложение № 9, съдържащо тарифни таблици за страната и чужбина и тарифата, считано от 01.12.2015г. Според писмо изх. № 41/13.04.2016г., изд. От “БиВифон” България” ЕООД, цените от Приложение № 9 са действали от въвеждането на системата “Контел” в затвора-Варна на 31.10.2007г. до 20.12.2009г., когато цената на мобилните повиквания е намалена от 0.98лв. на 0.74лв. на минута с ДДС. Тези цени са валидни и до датата на запитване-21.02.2012г. Гл.директор на ГД “ИН” П.Василев е издал заповед № Л-2049/25.05.2006г. за организацията, редът и контрола, при ползването на телефонни постове от осъдени, обвиняеми и подсъдими в затворите, поправителните домове и следствените арести и заповед № 48/21.05.2004г. на началника на Варненски затвор, заповед № 36/05.06.2004г. на началника на ЗОПТ-Разделна. Представена е и заповед № Л-5692/16.10.2007г. на гл.директор на Затвора-Варна.

От справка рег. № 559/06/14.11.2017г. от МП, ГД “ИН”, изд. от Началника на Затвора-Варна е осигурен достъп на лишените от свобода до телефонен пост, съобразно Заповед № Л-4051/2/03.10.2016г. на Гл.директор на ГД “ИН”-София. Лишените от свобода в ЗПС, в Затвора-Варна са настанени в постоянно заключени помещения при засилен надзор и охрана. Те могат свободно да ползват телефонния апарат, монтиран в буферната зона и намиращ се непосредствено до решетките на коридора, когато са отключени за ползване на лично време, хранене и провеждане на дейности от социално-възпитателен характер, както и при заявено желание на лишения от свобода.

Със Заповед № Л-4051/2/07.10.2016г. на Главния директор на Затвора-Варна, е определен реда и организацията за ползване на телефонен пост и провеждането на телефонни разговори от лишените от свобода в затвора.

Договор № Л-1484-14/21.09.2016г. е подписан между МП на Р България и “БТК” ЕАД, като е представено и направеното ценово предложение.

От докладна записка вх. № 9216/13.10.2017г. се установява, че л.с. М. Л. Ж. участва редовно в провежданите групови занимания от момента на настаняването му в Зона за повишена охрана и сигурност, включително и в периода от 2007г. До 2014г. Представена е медицинска справка и документация за М. Л. Ж.. През 2007г. са регистрирани за пръв път оплаквания, като е проведена психотерапевтична интервенция. През 2012г. и 2013г. са проведени срещи с психиатър. Поставена е диагноза “Диссоциално разстройство на личността”. Дадена е терапия. През 2017г. М. Ж. е споделил психотравмени оплаквания от личен характер, като е проведена психотерапевтична интервенция. Диагнозата е “Инсомния”.

Ищецът е представил определение № 181/30.05.2008г. по ВНОХД № 224/2008г., в което съдът е указал на М. Л. Ж. да се свърже с редовно упълномощения си адвокат и да уточнят защитната си позиция. По същото време телефонната система в Затвора-Варна била сменена и той не можел да разговаря с адвоката си.

Пред АдмС-Варна са изслушани показанията на водените от М. Л. Ж. свидетели: М.Б.К. и К.С.Р..

Св. Р. сочи, че познава ищеца М. Ж. от 2010г., когато е бил въдворен в ЗЗНО в Затвора-Варна. До 2012г. Изтърпявали наказание “доживотен затвор” в една и съща зона, но не били в една и съща килия. От 2012г. До момента са в едно и също спално помещение. От края на 2007г. До 2015-2016г. Ползвали въведената система “Контел”. В ЗЗНО имало монтиран един телефонен апарат. От 2016г. Апаратът бил заменен с друг на “БТК”. В момента ползвали фонокарти, които закупували от затворническата лавка. Ако в картата има импулси, могат да се обаждат към който и да е стационарен или мобилен телефон в страната и

чужбина, като разговарят неограничено с близки, познати, адвокати. В периода от края 2007г. до началото на 2016г., докато се ползвала системата “Контел”, са имали ограничения в обажданията си до 10 телефонни номера и за да ползват телефон, следвало да се пише молба до началника на Затвора-Варна, като бъдат посочени телефонните номера и връзката със съответните лица. Имали достъп до монтирания телефонен апарат единствено и само в т.н. лично време-три пъти на ден за по един час, когато отключват спалното за закуска, обяд и вечеря. Няма начин за обратна връзка с външния свят, ако близък или адвокат иска да се свърже със затворник. До 2007г. Разговаряли с апарати на “Булфон” и “Мобика”. Фонокартите можело да се купуват, както от затворническата лавка, така и от вън на свободния пазар и да им бъдат изпратени в писмо и ли предадени на свиждане и да поддържат контакти с близките си. Това се отнасяло до всички лишени от свобода, независимо каква присъда изтърпяват и при какъв режим. Малко преди края на 2007г. тези апарати били премахнати и заменени с апарати към “Контел”. За лишените от свобода, настанени в ЗЗНО възможността за провеждане на телефонен разговор била три пъти дневно. Цените били драстично завишени-около 0.98лв. за минута разговор към мобилен оператор. Така по отношение на ищеца било въведено още едно ограничение. Те не можели да работят, цените на телефонните разговори са нараснали и не могат да бъдат набрани за разговор от вън. В периода от 2007-2008г. До 2014г. В затворническата лавка се продавали карти ва “Мобифон” и “Булфон”, но те не можело да се ползват при системата “Контел”. От затворническата администрация бил даден отговор, че те се ползват в затворническите общежития-Варна, разположено в Затвора-Варна и Разделна. Това карало ищеца да се чувства поставен в неравностойно положение-дискриминиран, ”втора ръка” човек, злепоставен, потиснат и унижен. Като не работи, няма средства, с които да си купува фонокарти. Това се отразявало на съня му, на здравето. Информация за случващото се в т.н. ТПО свидетелят имал лично от лишените от свобода, т.к. наказателните килии били в ЗЗНО. Когато ги наказвали, те пребивавали в тяхната зона и ги срещали.

Св. К. поддържа, че е бил в Затвора-Варна от 19-20.03.2006г., а М. до докарали 09-10.2006г. Той бил коридорен и го настанил в 38-ма килия. До м.март 2010г. бил в Затвора-Варна, но до ден днешен двамата поддържат връзка. Лишените от свобода имат право на телефонна връзка, но те се осъществявали с телефон, за който трябва фонокарта. За да бъде закупена са нужни финансови средства. През 2006г. имало монтирани два телефона извън коридора, на колелото-на “Мобика” и на “Булфон”. За да се разговаря, трябвало да се пише молба и след разрешение, чак тогава можело да се отиде там за разговор. Когато премахнали телефоните на “Мобика” и “Булфон”, поставили на “Контел”. Тази система работела с карта, която правят в затвора, с изписано ЕГН и снимка на затворника. Тази карта можело да се ползва и на лавката и по телефона, но трябва да има средства по нея. Освен това в картата били зададени седем или десет телефонни номера, които затворникът може да ползва при разговор. Не можело да се осъществи външно повикване по телефона и разговор за сметка на близките. Първоначално, през 2006г. Се ползвали фонокарти. Продавали фонокарти само с 50 импулса, които стрували 7.50лв. Сега почнали да продават по 100 импулса за 12.50лв. Който няма средства, не може да говори по телефона. Когато махнали през 2006-2007г. Телефоните на “Мобика” и “Булфон”, в ТПО-то, което е в Затвора-Варна и в ТПО-Разделна тези телефони останали, не сложили “Контел” и така тарифата им е по-евтина и по-евтино си водят разговорите. М. постоянно пишел жалби, молбидо ръководството на Затвора-Варна, но те се отнасяли с пренебрежение към него, игнорирали го, не му обръщали внимание. Той се ядосвал, изпитвал негативни чувства, като безсилие, безпомощност, безпокойствие, че е пренебрегнат, отхвърлен, отритнат. Съсипвал се. Бил дискриминиран. Понеже близките му нямали възможност да му предоставят средства, това го смазвало.

Пред ВРС са изслушани показанията на свидетелите С.Й.Ф. и отново К.С.Р..

Св. Ф. излага, че познава ищеца от 20-тина години. В последните години затворниците имат право на телефонни разговори с близки и адвокати винаги, когато са отключени за лично време. Това положение е според него, откакто е премахната системата „Контел“ и възстановена „Мобика“. В Зоната за засилена охрана има само един телефонен

апарат, в зоната на постовия. Може да се говори и от коридора, като се дръпне слушалката. В тази зона М. дошъл от 2010г., когато свидетелят вече бил там. При действието на системата „Контел“ положението било критично от финансова гледна точка. За разговори към мобилен телефон за българските оператори, тарифата била от 0.98лв. на минута. Тарифата за разговори към стационарен телефон била по-ниска-24-26 стотинки на минута. По-скъпи били международните разговори. Свидателят сочи, че в периода 2007-2009г. бил в затворническото общежитие в Разделна. Там телефоните били „Мобика“ и „Булфон“ на тарифи, на които говорели и останалите жители на държавата. Разговорите се провеждали с фонокарти, които се ползвали от всички хора. Една карта със 100 импулса струвала шест и нещо, а картата с 25 импулса-два и нещо лв. Разговори за сметка на насрещната страна били възможни само в Разделна, защото телефоните били с номер и близките могли да потърсят затворника, но тази практика била преустановена поради поведението на някои лишени от свобода. Няма човек, който да не е потиснат от тези обстоятелства. Споделя за неудобствата при ползване на системата „Контел“. Лишените от свобода могли да разговарят с до десет тел.номера, които са предварително одобрени. Ако лишеният от свобода иска да говори с друг номер, извън списъка, трябвало да го заяви писмено. Ако лицето с което иска да разговаря не е сред близките роднини можело и да не бъде разрешено. Ако все пак получи разрешение, лишеният от свобода трябвало да се откаже от разговори с един от заявените от него тел.номера. разрешаването било свързано в повечето случаи с изчакване до 48 часа. Това изнервяло лишените от свобода. Чувствали безсилие.

С. Р. твърди, че познанството му с М. Ж. датира от м.02. или 03.2010г. от ЗЗНО. Към 2007г. разговорите се провеждали на телефони на „Бетком“, с фонокарти, разпространявани в страната, които били на „прилични“ цени. Можело да получат фонокарна на свиждане или по пощата, поставена в плик. После деинсталирали тези апарати и въвели системата „Контел“. Тогава лишените от свобода имали право на разговори с до десет тел.номера, заявени с предварителна заявка чрез инспектора социални дейности до Началника на затвора. Ако се налага разговор с номер, извън посочените в списъка, лишеният от свобода трябвало да получи разрешение, като се лиши от един от десетте вече разрешени му за разговор. Тарифите били много високи. Разговор с мобилен телефон струвал 0.98лв. В ЗЗНО имало само един тел.апарат, който обслужвал 2-30 души, но поставен зад решетки, така, че за разговор трябва да се моли постовия да отключи. От 2015-2016г. премахнали тази система, но фонокарта със 100 импулса, която през 2007г. струвала 7.50лв., сега струва 12.50лв. Въведени са специални карти, несъвместими с тези, които се ползват извън затворите. Не е Било възможно повикване до затворник отвън. М. Ж. се налагало да проси от сестра си, която е инвалид и от майка си, която е жена над 70 годишна възраст, средства. Чувствал се унижен.

Предвид така установеното от фактическа страна съдът прави следните правни изводи:

Видно, ищецът е предявил искове с правно осн. чл. 71, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от ЗЗДискр. за установяване на нарушението на МП на РБългария и ГД „ИН“ за неравното му третиране в сравнение с други лишени от свобода в Затворническите общежития-Варна и Разделна, като лишен от свобода с доживотна присъда и „строг“ режим на изтърпяване, като при монтирането на системата „Контел“ в Затвора-Варна е бил лишен от телефонна връзка с близки, познати и адвокати, понеже съществуващите телефони от системата „Контел“ работели при много завишени тарифи и с карти, по които ако няма средства, не може да разговаря с външния свят.

Неоснователно е оплакването във въззивната жалба на М. Л. Ж., чрез адв. Д.Г., че съдът се е произнесъл по непредявен иск за установяване на дискриминационно третиране от страна на ответниците в периода от м.01.2007г. до 23.04.2017г., изразяващо се във въвеждане на системата за телефонни услуги „Контел“ в Затвора-Варна, преустановяване,

ако е в сила още това дискриминационно третиране, като се въздържат в бъдеще от по-нататъшни нарушения и за осъждане на ответниците да заплатят обезщетение за претърпените имуществени вреди в размер на 5000.00лв., представляващи разликата в цената на заплащаните от М. Л. Ж. телефонни разговори в периода от м.01.2007г. до 23.04.2017г. и цената на телефонните разговори на мобилните оператори в страната за същия период и неимуществени вреди в размер на 20000.00лв., изразяващи се в претърпени дискомфорт, неудобства по-големи от обичайните, унижение, чувство за безпомощност, дезориентация, какво се случва с близките му, безпокойство, ведно със законната лихва върху двете главници, считано от датата на завеждане на иска в съда-24.04.2017г. до окончателното изплащане на задължението.

Това са предявените искове, след направените от ищеца, чрез назначените му от съда процесуални представители, уточнения. Неоснователно е оплакването във въззивната жалба, че в уточняващите молби никъде не се твърди осъществена спрямо ищеца дискриминация. Адв М.К. е заявила в о.с.з. на 08.11.2017г. по адм.д. № 1441/2017г. на АдмС-Варна, че с ищеца поддържат исковата молба, така, както е предявена срещу МП на РБългария и срещу ГД „ИН“-София по предявените установителен иск и осъдителен иск по Закона за защита от дискриминацията, както и по иска за обезщетение, индивидуализиран по основание и размер. Уточнява периода на претенциите от 07.10.2006г. до настоящия момент /т.е. до датата на завеждане на исковата молба, или до 23.04.2017г./.

В уточняващата молба № 282836/12.04.2021г. действително адв. Д.Г. не споменава дискриминация и ЗЗД, но тази уточняваща молба е в отговор на поставените с разпореждане от 15.05.2020г. въпроси по уточняване на исковите претенции, съгласно указанията, дадени с разпореждане от 15.05.2020г.-л. 17 от гр.д. № 837/2020г. на ВРС, които искиви претенции без съмнение са с правно основание чл. 71, ал. 1, т. 1, 2 и 3 от ЗЗДискр. Първоинстанционният съд така е изготвил и проекта си за доклад по реда на чл. 140 от ГПК, постановявайки определение № 265439/06.08.2021г. В първото по гр.д. № 837/2020г. на ВРС о.с.з. на 29.10.2021г., съдът е докладвал изготвения с определение № 265439/06.08.2021г. на исковата молба и е дал възможност на страните да изложат становището си по него. Адв. Д.Г. е потвърдила, че поддържа исковата молба и е посочила, че няма промяна в обстоятелствата след постановяване на решението на ВАС. Заявила е изрично, че не възразява срещу проекта за доклад и е помолила да бъде приет за окончателен. Първоинстанционният съд е приел за окончателен обективирания в определение № 265439/06.08.2021г. проект за доклад и е пристъпил към събиране на доказателства. В хода на устните състезания адв. Д.Г. е коментирала основната теза на ответната страна, че ищецът не е бил поставен в по-неравностойно положение от другите лица, които се намират в подобно положение, т.е. излежават присъда „лишаване от свобода“. Съгласявайки се с това, заявява, че не може група граждани /изтърпяващи наказание „лишаване от свобода/ да имат по-различни права, в сравнение с всички останали граждани в държавата. Поставянето на препятствия, изразяващо се в такова оскъпяване на телефонните разговори, създава пречки, по-големи от обичайните за комуникация, съответно правата на ищеца. Възнамерява да опровергава в писмена защита единствената теза на ответниците, че няма дискриминация, т.к. ищецът не е в по-различно положение от останалите лица в подобно положение. Писмена защита от особения представител на ищеца не е представена. От така заявеното от адв. Д.Г. обаче явства, че ѝ е пределно ясно какви претенции са заявени в исковата молба и срещу кои оспорвания на ответниците възразява-че няма прояви на дискриминация по отношение на ищеца М. Ж., противно на собствените му твърдения, изложени в исковата молба и направените оплаквания в подадената от него лично въззивна жалба.

Първоинстанционният съд е приел за разглеждане и се е произнесъл с решение по исковете на М. Л. Жеков с правно осн. чл. 71, ал. 1, т. 1, 2 и 3 от ЗЗДискр. Оплакването във въззивната жалба, че съдът се е произнесъл по непредявени искове, поради което обжалваното решение е недопустимо и следва да бъде обезсилено е неоснователно.

За основателността на исковете по чл. 71, ал. 1, т. 1 и т. 3 от ЗЗДискр. е необходимо ищецът чрез главно и пълно доказване да докаже фактите, установяващи извършени спрямо него дискриминационни действия, изразяващи се в по-неблагоприятното му третиране в сравнение с останалите лица на основата на определен признак, посочен в чл. 4, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация. Това по-неблагоприятно третиране на лице следва да се преценява в сравнение с начина по който се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства.

В случая ищецът твърди за осъществена спрямо него дискриминация от ответника на признак "лично положение". Несъмнено осъждането на едно лице и последващото изтърпяване на наказание "доживотен затвор" поставя същото в различно правно положение спрямо неосъдените лица, противно на становището на особения представител в хода на устните състезания по делото на ВРС. Следва да се приеме, че е налице посоченият признак по смисъла на чл. 4, ал. 1 от Закона. В чл. 76, ал. 2 от ЗИНЗС е разписано, че лишените от свобода могат да бъдат консултирани от адвокат по свой избор. Те могат да се срещат с адвокатите насаме по всяко време на денонощието, да си кореспондират без ограничение и да ползват телефонна връзка по всяко време през деня, като съгласно ал. 3 от същата правна норма срещите на лишените от свобода с адвокати могат да бъдат наблюдавани, но разговорите им не могат да бъдат слушани и записвани. В чл. 86, ал. 1, т. 5 от ЗИНЗС е регламентирано правото на лишените от свобода на телефонна връзка по ред и начин, определени от главния директор на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията". Ал. 5 от същата правна норма в ред. ДВ № 13/2017г., в сила от 07.02.2017г. предвижда, че лишените от свобода, които изтърпяват наказанието си в място за лишаване от свобода, което не е най-близо до постоянния им адрес, могат да ползват правата на свиждане и телефонна връзка при по-благоприятни условия, определени със заповед на главния директор на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията". В същия смисъл е текста на чл. 72 от ППЗИНЗС, обн. ДВ Бр. -/2010г., в сила от 01.02.2010г., изм. ДВ, бр. 14/2017 г., според който администрацията на затвора съдейства активно на лишените от свобода за поддържане и съхраняване на семейните връзки и контакти с външния свят - свиждания, кореспонденция и телефонни разговори, като осигурява подходящи условия за това. Същевременно с разпоредбата на чл. 97, т. 5, предл. 6 от ЗИНЗС е въведена забрана лишените от свобода да притежават, ползват или държат при себе си мобилен телефон. Видно от нормата на чл. 79, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от ППЗИНЗС в ред. ДВ бр. 9/2010г. лишените от свобода провеждат телефонни разговори за своя сметка чрез телефонен апарат от доставчик на телефонни услуги, с който има сключен договор.

Лицата, с които лишените от свобода могат да провеждат телефонни разговори се утвърждават от началника на затвора, след представена от тях заявка в писмена форма. По изключение с разрешение на началника на затвора, на лишените от свобода се предоставя безвъзмезден достъп до служебен телефон във връзка с тежки семейни проблеми или спешни правни основания. Разрешението за използване на служебен телефон се записва в специален дневник и всички разговори се контролират. В ред. на тази правна норма ДВ бр.

14/2017г. е отпаднала ал. 2, свързана с ограничението на лицата, с които лишените от свобода могат да разговарят, с разрешение на началника на затвора.

От събраните по делото доказателства се установява, че от началния момент на исковата претенция-от м.01.2007г. до 31.10.2007г. исковите претенции с правно осн. чл. 71, ал. 1, т. 1 от ЗЗДискр. са неоснователни, т.к. телефонната система „Контел“ е приложена в Затвора-Варна реално на 31.10.2007г., според писмо с.д. № 9270/07.06.2017г. За периода от м.01.2007г. до 31.10.2007г. исковите претенции следва да бъдат отхвърлени, като неоснователни.

Вярно, че от 12.10.2006г. М. Л. Ж. е постъпил в Затвора-Варна, но едва след извършеното групиране на наказанията по НОХД № 1873/2008г. на ВОС и НОХД № 2244/2006г. на ВОС и определеното му наказание „доживотен затвор“ без замяна при Специален режим, според писмо с.д. № 9051/05.06.2017г., той е въдворен в Зона за засилено наблюдение и охрана. Изложеното от него в исковата молба следователно касае периода след 30.03.2010г. За периода от 31.10.2007г. до 30.03.2010г. исковите претенции, за установяване на дискриминационно отношение от страна на ответниците са неоснователни и искове в тази част следва да бъдат отхвърлени.

В периода от 30.03.2010г. до 31.12.2015г. ще бъде изследвана основателността на претенцията на М. Л. Ж.. На 31.12.2015г. според становището на процесуалния представител на МП на РБългария и ГД „ИН“-София и показанията на разпитаните по делото свидетели, системата „Контел“ е премахната. След тази дата, след като Ако се вземе предвид твърдението на М. Л. Ж., че и след 31.12.2015г. той е бил субект на дискриминационно отношение, понеже и по времето, когато като телефонен оператор в Затвора-Варна е въведена „БТК“ ЕАД, но по картите с които се оперира следвало да има парични средства, за да е възможно провеждането на телефонни разговори, защото не било възможно да се ползват фонокарти закупени отвън и не било възможно затворниците да бъдат търсени при позвъняване от страна на близките им, а цените на телефонните импулси били нараснали много, то може да бъде приет като период за установяване на дискриминационното поведение на ответниците времето от 30.03.2010г. до 23.04.2017г.

В периода от 30.03.2010г. до 23.04.2012г. обаче следва да бъде прието, че исковите претенции на М. Л. Ж. са погасени по давност, на осн. чл. 110 от ЗЗД, предвид направеното възражение от процесуалния представител на МП на РБългария и ГД „ИН“-София, изразено в становището на ответниците по исковата молба, предмет на делото на ВРС. Исковите претенция срещу двамата ответници по чл. 71, ал. 1 ,т. 1 от ГПК следва да бъдат разгледани от въззивния състав, като се произнесе по основателността само в периода от 23.04.2012г. до 23.04.2017г., защото в периода от 30.03.2010г. до 23.04.2012г. са неоснователни, като погасени по давност. __

В този период не се установява по-неблагоприятно третиране на ищеца М. Л. Ж. на основата на личното му положение на осъден на доживотен затвор спрямо останалите лица в сходно положение в Затвора- Варна, понеже той не е имал по-ограничени възможности от другите затворници да ползва телефонни услуги, предоставяни до 31.12.2015г. от „БиВифон“ по системата „Контел“, а след тази дата до 23.04.2017г.-от „БТК“ ЕАД. При желание да ползва телефон е следвало да се съобразява с въведеното изискване в нормата на чл. 79, ал. 1 от ППЗИНЗС, че лишените от свобода провеждат телефонни разговори за своя сметка чрез телефонен апарат от доставчик на телефонни услуги, с който има сключен договор. М. Л. Ж. е следвало да се съобразява и с определеното от затворническата администрация време за това и като ползва системата „Контел“ да заплаща определената тарифа за минута разговор с мобилни телефони от 0.98лв., или значително по-високи от тези на другите мобилни оператори, а като ползвател на услугите на „БТК“ ЕАД по-късно, -да ползва поименната си карта, която след заплащане може да бъде заредена с 50-100 импулса, при значително по-високи от преди цени, както твърди.

Няма никакво основание да бъде сравняван с останалите лица в страната, които не търпят наказание „лишаване от свобода“, нито с тези, които изтърпяват наказание в затворническите общежития от затворен и отворен тип, както тези към Затвора-Варна и в Разделна. Тези лица не се намират в сходно положение с лишените от свобода в Затвора-Варна, още по-малко с тези, настанени в ЗЗНО, както е М. Л. Ж..

Не следва да се сравнява и с лишените от свобода лица, настанени в другите затвори в страната, както смята особеният представител на ищеца, което от една страна заявява чак с въззивната си жалба, а от друга е неоснователно, като бъде взета предвид трайно установената практика на ВКС по този въпрос-решение № 101/02.08.2021г. по гр.д. № 1871/2020г. на ВКС, определение № 60649/12.10.2021г. по гр.д. № 1515/2021г. на ВКС и определение № 750/04.12.2020г. по гр.д. № 2577/2020г., всички те приложени към корица на гр.д. № 837/2020г. на ВРС, както и посочените в тези три акта на върховната инстанция решения на ВКС и др., приемайки, че по-неблагоприятно третиране на лишени от свобода, в зависимост от това в кое затворническо заведение изтърпяват наказанието си, не е сред предвидените в чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. Или в друг закон признаци и не представлява дискриминация по признак лично или обществено положение.

При престоя си на територията на Затвора-Варна, М. Л. Ж. е разполагал с възможността да ползва телефонни услуги. Освен това той е разполагал дори с възможността по изключение с разрешение на началника на затвора, да получи безвъзмезден достъп до служебен телефон във връзка с тежки семейни проблеми или спешни правни основания. Не твърди да е искал безвъзмезден достъп до служебен телефон или да е получил отказ да ползва такъв. Не се установява субективно отношение на затворническата администрация спрямо ищеца, което да бъде окачествено като пряка или непряка дискриминация.

Казаното непосредствено по-горе обуславя извод за неоснователност на предявените искове срещу Министерството на правосъдието на РБългария и срещу Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ по чл. 71, ал. 1, т. 1 ЗЗДискр, което от своя страна води до неоснователност и на исковите срещу тях по чл. 71, ал. 1, т. 2 и т.3 от ЗЗДискр. Исковите, явяващи се неоснователни слредвна да бъдат отхвърлени. Следва да бъде отхвърлени исковите за обезщетение, ведно със законната лихва, считано от датата на завеждане на исковата претенция в съда-24.042017г.

При този изход на спора в тежест на въззивника следва да бъдат възложени разноските за първоинстанционното и за въззивното производства, на осн.чл.78 ал.8, вр. ал. 3 от ГПК в размер на **по 200.00лв.**, представляващи определен от съда размер на юрисконсултско възнаграждение, на осн. чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащането на правната помощ, за всеки един от двамата ответници и за всяка една от двете инстанции. На първа инстанция е присъдено юрисконсултско възнаграждени ев размер на 200.00лв. и решението в тази част не следва да бъде изменено, предвид резултата от спора. В тази част първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено.

За въззивната инстанция М. Л. Ж. следва да бъде осъден да заплати на МП на РБългария и ГД „ИН“-София юрисконсултско възнаграждение от **200.00лв.** Възражението на ищеца, че е освободен от заплащане на такси, не намира приложение при определяне на разноските с оглед изхода на спора. С нормата на чл. 75, ал. 2 ЗЗДискр. се улеснява достъпа до правосъдие на пострадалите от дискриминационни действия, които са освободени от заплащане на дължимите от тях държавна такса и разноски за водене на делото, но разпоредбата не предвижда изключение от общия принцип за отговорността на направените от насрещната страна разноски по делото. В случая, представляващият МП на РБългария и ГД „ИН“ юрисконсулт е поискал своевременно на двете инстанции присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260291/30.05.2022 г., постановено по гр. дело № 837/2020 г. по описа на ВРС, 43 състав, с което са отхвърлени предявените от М. Л. Ж., с ЕГН *****, изтърпяващ наказание „доживотен затвор без замяна“ в Затвора - Варна, против Министерство на правосъдието на Република България и Главна дирекция „Изпълнения на наказанията“, с адрес: бул. „Ген. Н. Столетов“ №21, обективно кумулативно съединени иски с правно основание чл. 71, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от Закона за защита от дискриминация, за установяване на дискриминационното му третиране, през периода от м.01.2007 г. до 23.04.2017 г., във връзка с въведената в затвора - Варна система за телефонни услуги „Контел“; за осъждане на ответниците да преустановят това дискриминационно третиране, ако все още съществува, както и да се въздържат в бъдеще от по-нататъшни нарушения и за осъждане на ответниците да му заплатят сумата от 5000.00 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди от дискриминационното третиране, представляваща разликата в цената на заплатените от ищеца телефонни разговори за процесния период от м.01.2007 г. до 23.04.2017 г. и цената на телефонните разговори на мобилните оператори в страната за същия период, както и сумата от 20000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди от дискриминационното третиране в периода от м.01.2007 г. до 23.04.2017 г., изразяващи се в търпени дискомфорт, неудобства по-големи от обичайните, унижение, чувство за безпомощност, дезориентация какво се случва с близките му, безпокойство, ведно с лихвата за забава върху двете главници, считано от датата на подавена на исковата молба в съда-24.04.2017г. до окончателното изплащане на задължението, като М. Л. Ж., с ЕГН ***** е осъден да заплати на Министерство на правосъдието на Република България и Главна дирекция „Изпълнения на наказанията“, с адрес: бул. „Ген. Н. Столетов“ №21 разноски за първата инстанция, представляващи юрисконсултско възнаграждение в размер на **200.00лв.**, на осн. чл. 78, ал. 8, вр. ал. 3 от ГПК.

ОСЪЖДА М. Л. Ж., с ЕГН *****, изтърпяващ наказание „доживотен затвор без замяна“ в Затвора - Варна да заплати на Министерството на правосъдието на Република България и Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към министъра на правосъдието, с адрес гр. София, бул. „Ген. Столетов“, № 21, разноски за въззивната инстанция в размер на **200.00лв.**, на осн. чл. 78, ал. 8, вр. ал. 3 от ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчване на прелист на страните, при условията на чл. 280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____